

אסתר קרייטמאן

רִיחָוֶם

דערציזילונגען אוון סקייצן

יחום

גיאת חלון פגסוע
ו. גיבוב
הנוף נאסר
הוּא כוֹרֵךְ
סינור
3-9-49

בג' נובמבר 1985 בפ. 15 סטודיו צדוק
1

אלע כאראקטערן אינט דז'יךן בוועד
זונגען דורךאויס פיקצייע
אסתר קרייטמאן

אסתר קרייטמאן

רְחוֹם

דער ציילונגען אוין סקיין

פארזאג "נאראד פרוט"

לאנדאן 1950

“ICHUS”

BY ESTHER KREITMAN

(SHORT STORIES)

Copyright by

ESTHER KREITMAN

LONDON . 1949

Published by The Narod Press, London

“ICHUS”

BY ESTHER KREITMAN

(SHORT STORIES)

Copyright by

ESTHER KREITMAN

LONDON . 1949

Published by The Narod Press, London

אַינְהָ אַלְט

7	1.	אַטְלָעָסְנָעָן קָאָפָאַטְעַן
25	2.	די נִיּוֹת וּוּעָלֶת
31	3.	ר' מָאֵידֶל
41	4.	שַׁלְמָה'קָע
47	5.	יְחֻזָּס
68	6.	צִיגְנָרָס
74	7.	בְּלִיעַץ
80	8.	דְּזַשִּׁים
86	9.	הִינְט
91	10.	אַפְּגָעָפָאַסְט זִין
96	11.	גְּנוּאָרָן אַ טְרָעָמָפ
102	12.	צָו שְׁפָעַט
115	13.	2 בִּיבְלִיאָטָעָקָן
118	14.	זַי אִיז נִישְׁטָן בְּלִינְד

צָר שְׁפָעַט

בֵּין דֵי סֻעְגָּלָס אִין הוּא אֵין גָּעוּזָן יוֹם-טוּבָדִיק. מ'הָאָט זֶיךְ גַּעֲרִיכְתְּ אָוִיף אַגָּר חַשּׁוּבְן גַּאֲסָט.

אִינְגָם גְּרוּיסָן קְרִישְׂטָאַלְעָנָם זְשִׁירָאַנְדָּעַל האָבָן אֶלְעָ לִיכְטְּ גַּעֲרַעַנְטַט. דֵי לַעֲמְפָלָאָךְ אַרְוָם דֵי לַיְוָוָנָטָעָן וּוֹעָנָם. וּוֹאָס זַעַגְעָן מַעֲרַסְטָנְטָיְיל סְתָמָם אַ צִּירְוָנוֹגָה, וּוֹאָרְפָּן פָּוָן זֶיךְ שַׁאֲנָטָס אָוִיף קְעַגְּנָאַבְּרַדְיָקָע וּוֹעָנָט אָוָן אָוִיף דָּעַם טִיפָּן, גַּעַלְן, אַינְדִּישָׁן טַעַפְּיךְ, האָבָן אוֹיךְ הָעַל גַּעֲרַעַנְטַט. דָּעַר לְאַגְּנָעַר זָאָל אֵין גַּעַשְׁטָאַנָּעָן מִמְּשָׁאַיְינְגְּעַטְוָנְקָעָן אִין לִיכְטְּ. פָּוָן דָּעַר קְרַעַדְעָנָץ האָבָן דֵי קְרִישְׂטָאַלְעָנָץ וּוֹאָזָעָס אָוָן שִׁיסְלָעָן אַ מִינְמָאָן אִין קָאַלְיָרְן אוֹיסְגַּעַפְּרִיט — גַּרְיָן, רַוִּיטָה, גַּעַל, קְרִישְׂטָאַלְזָנוֹוִיס אָוָן פִּיעַרְ-קָאַלְיָרְ האָבָן זֶיךְ כַּסְדָּר גַּעֲרַעַטַּן, גַּעַלְאָפָּן אַרְוָם זֶיךְ אָוָן אַינְמָעָן קְעַגְּנָאַבְּרַדְיָקָן אַוְאָלְ גַּעַשְׁלִיפְעָנָם שְׁפִיגָּל אָוִיף דָּעַר וּוֹאנְטַט.

דָּעַר שַׁוּעַרְעָר גַּלְאַגְּצִיקָעָר טִישׁ פָּוָן נִיסְנְ-הָאָלָּץ אֵין גָּעוּזָן אַינְגְּנָאַנְצָן אַרְוִיסָּתְּ גַּעֲרַוקָּט. פָּוָנוּם זַילְבָּעָרְ-שַׁעַנְקָל האָט אַ שְׁטִיקָע שְׁוּרִוּת אַרְוִיסְגַּעַלְאָכְטְּ — פָּוָן אַ בְּילָד אַיבָּרְעָרְן קָאַמְיָן האָט שְׁרַלְעָ, דֵי עַלְטָסְטָע טַאַכְטָעָר, אַרְאַבְּגַעַלְאָכְטְּ. סְחָאָט זֶיךְ גַּעַדְאָכְטְּ, אַט אַט גִּיְיטָזִי אַרְאַפְּ פָּוָנָם בְּילָד, זַעַצְט זֶיךְ אַוְעָק בִּים לְאַגְּנָן טִישׁ אָוָן דֵי שַׁוּעַרְעָר רַעַם בְּלִיְבָּטְעָהָן אַ לִיְדִיקָע אָוָן אַ פָּאַרְשָׁעַמְטָע — אַיְבָּרְעָרְן בְּרִיטָן מַאֲרַמְמָרָנָם קָאַמְיָן, דָּעַר פָּאַרְקָעָט אַרְוָם טַעַפְּיךְ האָט גַּעַשְׁפִּיגָּלְט אָוָן אֵין גָּעוּזָן סְכוּנָתְדִּיקְ גַּלְיְטִשְׁיקְ.

אָוָנטָן אַוְיָפָן קְלִינְגָּם טַעַפְּיכָל בִּים קָאַמְיָן האָט זֶיךְ אַפְּגַעַשְׁפִּילְט אַ לִיבָּעָסְ — סְצָעָנָעָ צּוֹוִישָׁן דֵי גַּרְיכִּישָׁע גַּעַטְעָר. שְׁרַלְעָהָט זֶיךְ אַ לְאַכְנְדִּיקָע צּוֹגְעַקְוָתָן. בִּישָׁט אָינְן זַעַגְעָן גַּעַהָאָט אַפְּיָלוּ אַרְאַפְּגָזְגָיְן פָּוָנָם בְּילָד.

דֵי קְעַכְיָן האָט גַּעַשְׁוִוִּיצְט, גַּעַשְׁטָאַנָּעָן אָוִיף דֵי גַּעַשְׁוֹאַלְעָנָעָ פִּיס פָּוָן פָּאַרְיָה טָאגָ אָן זֶיךְ אַיְוָן נַאָךְ אַלְעָ נִישָׁט פָּאַרְטִּיקְ גַּעַוְוָעָן, אַלְעָ גַּעַהָאָלְטָן אִין אָיִן קָאַכְן אָוָן פְּרַעְגָּלְעָן, בְּרָאָטָן אָוָן בָּאָקָו — גַּעַהָאָקָטָע פִּיש אָוָן «גַּעַפְּרִיטָעָ» פִּיש, (גַּעַפְּרִעְגָּלְטָע) הַיְגָעָרְשָׁע יְווִיךְ אָוָן גַּעַבְּרָאַטְעָנָעָ קָאַטְשָׁקָע, גַּעַהָאָקָטָע קָלָאָפָסָן אָוָן גַּעַשְׁטָאַפָּט קָעַלְבָּרְגָּן, קוֹכָן אָוָן לְעַקָּאָךְ אָוָן אַלְעַרְלִיְיָי «פּוֹדִינְגָּס», «עַפְּלַ-פִּיְיָי». אָוָן שְׁטָרָאָדָל — אַ מִשְׁ-מַאָשָׁ פָּוָן יְדִישְׁ-הִימִּישָׁע מַאֲכָלָים אָוָן עַכְטָ גַּנְגִּישָׁע. אַפְּיָלוּ «יְאַרְקְשִׁירְ פּוֹדִינְגָּס» האָט זֶיךְ נִישָׁט פָּאַרְגָּעָסְן צָוָ מאָכָן.

זֶיךְ האָט גַּעַוּוֹסָט, מִיסִּיסְ סַעְגָּלָ, אַוְ דָּעַר גַּעַנְצָעָר קָאַנְטִינְגָּעָנָט חַלּוֹמָט פָּוָן

א וויזע, כדי צו קענען אריינקומען — אין חלום כאטש — קיין ענגלאנד. און זי האט זיך געוואלט באויאין מיט דער מדינה אירער, ווי זי ליידט שוין איבער צוואאנציגיך יאָר פון רעומאטיזם, האט אויסגעקרימטע פינגער, אַ דיקן בויך, אַ שוער ליביקן גוף און אַ ליכטיך, קילעכדייך פניהם.

זיאו שוין אַ גאנצע ענגלענדערין, די מיסיס טאגאלל, זיך וויסט, אֹז מ'דאָרֶך זאגן "איי העונט דאן איתט" און נישט "איי דידנט דאן איתט". לאָקט פון די "פאריגערס", האלט זיך אַפְּגָעָזְנוּדָעָרט בֵּין זיך אַין הויז, פִּירְט אַפְּלִילְמִיט אַ הִנְּטָלְמִיט זיך בשעת זיך גִּיט אַוְיסְקָלוּבִּין די פִּישְׁמִיט די הִינְּגָר אַון די אַלְעָרְטִילִי טִיעָרָעְטִילִי, וְאָסְטִישְׁקִיט אַיר דָּעָרָנָךְ אַהֲיָם מִיט גָּרוּסִים כְּבוֹד אַון נִישְׁט פָּאָרגִּינְעָרִישְׁקִיט דָּוָרְךְ אַרְיָמָעְ יִדְּיָשָׁע אַון מַעֲרָסְטָנְטִילִס גּוּשְׁקָעְ שִׁיקְיָגְלָעְ.

זיאו היה אַפְּ דָּעַם יִדְּיָשָׁן כְּבוֹד, גִּיט די גּוּשְׁקָעְ שִׁיקְיָגְלָעְ מַעְרְ בִּירְ.

געטלט פון די יִדְּיָשָׁע, כדי נִישְׁט צַו מַאֲכַן קִיּוֹן אַנְטִיסֻםִיטִין פון זַי.

דערכו אַיז זיך נאָך אַן אַפְּגָעָהִיטָּעָנָע יִדְּיָשָׁע טָאָכְטָעָר, בענטשט לִיכְתָּט יְעָדָן פְּרִיטִיךְ-צָוְנִינְאָכְטָן, שְׁטָעָלָט זיך דּוֹקָא אַרְיָין אַין דָּעַר פְּרָאָנְטָ שְׁטוּבָן, צִינְדָּט אַן אַלְעָל לְאַמְּפָן אַון פָּאָרָוקָט נִישְׁט די שְׁוֹעָרָעְ פְּלִיוּשָׁעָנָע פָּאָרָהָאָנָגָעָן בֵּין די פָּעָנְסְטָעָר. שְׁמַעַט זיך נִישְׁט — פָּאָרָקָעָרט, אַיז שְׁטָאָלָץ דָּעָרְמִיט, וְאָסְטִישְׁקִיט אַיז יִדְּיָשָׁקִינְד. אַון האט אַפְּלִילְ גָּרוּסִים הוּאָן זַי זַעַט וְיִדְּיָשָׁע אַפְּנָן פָּאָרָה גָּאָפְּטָעָ בְּלִיקָן אַין אַיר פָּאָרָפָצָן זַאֲלָ אַרְיָין, וְיִפְּוֹן די שְׁוֹעָרָעְ זִילְבָּעָרָנָע שְׁבָתָי.

לייכטער גִּיט זַי אַ וּעְלָט מִיט יוֹם-טוּבְדִּיקִיט אַרוּסִים.

ווען רְאִין גַּעֲקוּמָעָן, דָּעַר גָּאָסְט, אַיז די שְׁמָחָה גַּעֲזָעָן גָּרוּסִים. קָודָם כל אַיז דָּעַר גָּאָסְט אַ פְּלִימְעָנִיק אַון אַין הויז וּעַבְנָע אַ דָּאָרְיִי טָאָכְטָעָר. אַחַזְמָה זַיְוִינְסִין זַיִ, אַז עָר אַיז נִישְׁט סְתָמָ אַזְוִי זַי אַבְּחָור, נָאָר אַמְּעַנְטָשָׁ מִיט אַוְנִיְּ וּוּזְרִוְיְטָעָט בְּלִידְזָגָג, אַגָּאָר וְאָסְטִישְׁקִיטָעָר דָּאָקְטָאָר. אַון דָּעַר שְׁוֹאָגָעָר, דָּעַר מִיסִּס טַעַגְאָלָס שְׁוֹעָסְטָעָרָס מִאָן, הָאָט גַּעֲשָׁרְבִּין, אַז דָּעַר זַוְּן זִינְגָעָר הָאָט נִישְׁט סְתָמָ אַגְּגָעָזָגָט, נָאָר מִיט אַוְיסְצִיְּבָנְגָעָן אַז אַז דָּעַר פְּרָאָפְּסָאָר הָאָט אִים אַגְּגָעָזָגָט, עָר זַאֲלָ זַיִ נִישְׁט לְאָוֹן אַרְאָפְּפִירְן פּוֹנָם וּוּגָג, וְאָסְטִישְׁקִיט מִיט אַוְוִיפְּלִילְיְוָגָג דָּאָקְטָוִירִים : עָר זַאֲלָ לְמַעַן הַשֵּׁם נִישְׁט עַפְּגָעָן קִיּוֹן "קְרֻעָמָלִי", נָאָר רְזַאֲלָ וּוּיְטָעָר שְׁטוּדִירְן, סְפָּעָצְיָאָלְיָוִרְן זַיִ אַוְיָפְּ אָוִיגָן. עַל כֵּן בָּעֵט עָר זַעַר זַי, די סְעַגְאָלָס, זַי זַאֲלָ אִים הַעֲלָפָן די זַאֲלָ אַדְרָכְצּוּפִּין.

וְאָסְטִישְׁקִיט אַזְוִיְּ גַּעֲמִינְטָמִיטָן וּוּאָרטָט "קְרֻעָמָלִי" הָאָט די מִיסִּס טַעַגְאָל אַפְּלִילְוָ נִישְׁט אַזְוִי אַינְגָּאָנְצָן פָּאָרָשְׁטָאָנָעָן. נָאָר זַיִ הָאָט גַּאֲנָצָן וּוּוַיְלָ גַּעַז וּוּסָטָט, אַז דָּעַר שְׁוֹאָגָעָר אַיז אַיְדָה לְמַדְןָן, נִישְׁט אַזְוִי וְיִ אַיר דּוּשָׁעָק אַז — הַגָּם עָר אַיז נִעְבָּעָד אַ גְּרוּיִיסְטָר אַרְיָמָעְן — הָאָט עָר פְּנוֹנְדָּעָסְטָוּוּגָן גַּעַלְאָוָט אַלְעָ קִינְדָּעָר לְעַרְגָּעָן. אַחַז דָּעַם זַוְּן, וְאָסְטִישְׁקִיט אַ דָּאָרְטָה לִיאָדָעָ רְגָע אַנְקָוּמָעָן, הָאָט עָר נָאָך צַוְּיִי מִידָּלָעָךְ וְאָסְטִישְׁקִיט אַין גִּמְנָזְיָע — אַון טְאָקָעָ פָּאָר אַיר גַּעַלְט.

מחמת, ווען נישט דאס, וואס זי שיקט פון דאנגען, וואלטן זי דארטן אויסגען גאנגען פאר הונגער.

מיסטער סעגאל האט זיך אַרומגעדרײַט הין און צורייך אַיבערן זאל אין דערווארטונג. און כדִי די צייט זאל גיכער פֿאָרבייגין, האט ער זיך אלע ווילע אַפְּגַעַשְׁטַעַלַט נַעֲבֵן די טַעַכְטַעַר, וואס זענגען גַעַזְעַטן אוֹיף דַעַר סַאַפַע, אוֹיף די בְּרִיאַתַע פָּאַטְעַלַן — שְׂמַאַלְינַקָע, שְׂלַאַנְקָע, די קַוְרַצְעַ קְלִידְלַעַךְ אַרְויְפְּגַעַרְוקְטַבְעַט בֵּין אֶ שְׂטִיקַ פָּאַר די קְנוּיַן, אַנְטְּפְּלַעַטְטַפְיַן גַעַטְאַקְטַעַט פִּיסְלַעַךְ אַיְן עַכְטַע לִיבַיְבַע קָאַלְירַטַע זַיְדַעַנְעַ זַאַקְעַן.

דאָס הַינְטַלְעַ האַט אַים נַאֲכַעַפְאַלְגַט יַעֲדָן טַרְיַט, אַפְּגַעַשְׁטַעַלַט זיך ווען ער האַט זיך אַפְּגַעַשְׁטַעַלַט, גַעַנְגַעַרְכַט מִיטַן שְׂוֹאַרְצַן נַעֲזֵל פָּוָן גַּלְיק, וואס אלע זענגען אַיְן זאל אַונְעַ ער בְּתוּכְם.

ער האַט באַטְרַאַכְט אַלְצְדִינְג אַיְן שְׁטוּבָה, מִיסְטַעַר סֻעַגָּאַל, גַעַחְיוֹדַשְׁט זיך, וואס ער האַט בֵּין אִיצְט גַאֲרְנִישַט גַעַוּסְט, אָז ער האַט אַזְעַלְכַע שַׁיְגַע טַעַכְטַעַר. ער האַט גַעַכְאַפְט אַ בְּלִיק אַיְן שְׁפִיגָל אַונְעַ גַעַזְעַן, אָז ער אַלְיַין זעט נַאַך אַוִיכָס גַאַנְצַשְׁיַין אַונְעַ יְוָגָן. גַעַכְאַפְט אַ בְּלִיק אַוִיכָפָן וַיְיַיְבָ אַונְעַ זיך גַעַוּוֹנְדַעַרט, וואס ער האַט גַאַר בֵּין אִיצְט נַיְשַׁט באַמְעַרְקַט, אָז זי האַט זיך אַזְיַי צַעַוּזְקַטְן, האַט אַזְאַרְיַיְקָן אַיְנְגַעַשְׁנְאַרְעַוּוּטָן בּוּוּם, אַזְעַלְכַע שַׁוּעַרְעַ הַיפְטַן אַונְעַ פְּלִיעַצָּס אַונְעַ אָסְטַרְעַ אַרְאַפְּסַט קָאַפְט.

אַים האַט זיך גַעַדְאַכְט, אָז זי אַיְן עַרְשַׁת הַיְינְט אַזְיַי גַעַוּאָרָן. שָׁוֵין דְּרִיְיסִיק יָאָר וַיְיַיְנַען צַוְאַמְעַן אַונְעַ ער האַט פְּרִיעַר גַאֲרְנִישַט גַעַזְעַן זיך זאל זיך מִיט עַפְעַס עַנְדַעַרט, אַים האַט זיך בֵּין אִיצְט גַעַדְאַכְט, אָז זי זעט יַעֲדָן טַאַג אַוִיכָס די אַיְגַעַנְעַ... ער האַט זיך עַרְשַׁת אִיצְט דַעַרְמַאנְט, אָז דָאָס וַיְיַיְבָ האַט זיך טַאַקָּע כַסְדָר באַקְלַאַגְט פָּאַר אַיְם, דָאָס זיך וַוְעַרט צוֹ דַיְקָ, דָאָס די "וּוְעַרְקַעַס וּוּעַינְס" וַוְעַרְן בֵּין אַיְר נַאַך יַעֲדָר קִימְפַעַט בּוּלְטַעַר אַונְעַ די פִּיס אלְץ מַעַר גַעַשְׁוָאָלָן, קוּוּלָן אלְץ מַעַר אַרוֹיסַט פָּוָן די צוֹ עַנְגַע שִׁיכְלַעַךְ....

איְזַי — די יַיְדַעַנְעַ מִיט די דְּרִי גַוְידַעַרט, מִיטַן לִיכְטִיק שְׁמַאַלְצִיקַן פְנִים אַונְעַ פַעַטְע גַלְאַנְצִיקַע אַיְנְגַעַרְאַבְעַנְעַ אַיְגְלַעַךְ — דָאָס שְׂלַאַנְקָע מִידָל, חַנָּה, מִיטַן לַעֲגַלְעַכְן פְנִים, מִיטַּע דַעַר שַׁאַרְפַעַר, אַרְויְפְּגַעַבְיְגַעַנְעַר גַאֲמְבַעַקָע, וואס האַט דַעַרְצִילַט פָוָן אַ פַעַסְטַן כַאַרְאַקְטַעַר, די מִיט די לִיכְטִיקַע, גַרְוִיסַע, בְלַאַע אוִיגָן, זִין מִידָל, פָאַר וּמַעְמַעַן ער האַט אַ גַאַנְצַע מַלְחַמָה גַעַמוֹת פִּירַן בֵּין ער האַט זי זַוְחָה גַעַוּעַן צוֹ קְרִיגַן אַונְעַ וואס האַלְט אַיְם נַאַך עַד הַיּוֹם אַיְן אַיְין מַאֲכַן פָאַרְוּוֹרְפָן, אָז ער האַט זיך אַפְּגַעַנְאַרְט, אָז זי האַט גַעַמְיַינְט ער אַיְז אַ גַאַנְצַע אַינְטַעַלְיַגְעַנְט גַעַוּעַן בֵּין זיך אַיְן שַׁטְעַטְל דַאַרְט אַונְסְהַאַט זיך אַוִיסְגַעַלְאָזָט, גַלְיַיך נַאַך דַעַם וואס זי זענגען אַנְטְּלַאַפְן קַיְיַן לַאֲנְדָאָן, אָז ער אַיְז אַ פְּרַאַסְט פְּשַׁוּטַעַר שְׁנַיְידַעַר....

— הא, הא הא! — האט ער זיך צעלאכט — טאקט כדאי געועען צו פירן מלחמה. הא, וואס, עני?

דאם וויב האט אויפגערטין, אויף וויפל ס'הבן זיך איצט געלאות, די איגלעך און נישט פארשטיינען.

— האט עפעס געזאגט, דושעך?

— ניין, גארנישט, "טַס אַלְרִיטַט..."

ער האט דערוויל געכאנט א בליך אויפן חתונה בילד זיערדן, וואס איז געתטאנען אויף א נידrik טישל אין א ווינקל, נאך אינגעט אין שפיגל אריין און ער האט געזען, און אויך ער האט זיך א היבש ביסל גענדערט.

ער האט אויסגעטוון די פירע-ענקדייקע יארמלקע, וואס ער האט היינט א גאנצן טאג ניט אראפגענומען פונם קאפ. א וויסער פליך האט אים א גלאנץ געטונ פאר די אויגן. ער האט דערזען, און פונם פינגעט געקארבטן קאפ ברוינע האר, וואס אויפן בילד, איז נישט מער ווי א זילבערן רעלט געלביבן. און ווי ער וואלט עס ערשות היינט צום ערשות מאל דערזען, האט עס אים געארט, וואס ער, איז שוין אליאן אויך גרא — פארקערט, גראער נאך פונם וויב. און די לעגלאכע, אביסל געBIGגענע נאו איז א סך, א סך דיקער געווארן — דיון קילעכדייק. ער האט זיך צוריק אפגעקערט פונם שפיגל, צוריק ארויפגע זענט די יארמלקע אויפן קאפ.

— יא, מיזערט נישט יונגער.

ער האט א קוק געטונ אויף דער הארייקער האנד. אינט ברײיטן לעדרנעם פאם האט דער זייגער געוויזן האלב זעקס.

— ס'זערט שפערט. מײאל כאטש באויזון צו נעמען אים אין סינאגאג — האט ער א זאג געטונ צו דער עלטסטער טאכטער, וואס האט זיך גראד איצט געהאט איבערגעבעיגן איבערן ראיידיא-קאסטן, צוגעהערט זיך צו א סימפאנישן ארקעטער.

„איי סופאָן דעַי וויל סֹן בֵּי הַיּוֹרָה“ — האט זיך באימט צו וויזון פארט פאטער גלייכיגלטיך, נישט א האר טשייקאווע צו זען דעם קוין, וואס מ'האט אין שטוב אן וווערטער און און זיין הסכמה שוין געהאלטן פאר א צוקונטפֿטִיך אידעם.

דער גראער אויטאמאוביל, וואס מ'האט מיט א שעה פריער געהאט ארויס-געשית צום באנהויף אפוארטן דעם פליימעניך, האט זיך אפגעשטעלט מיט א געפילדער.

אינט פראנט גערטעןDEL זענען די ביימלעך געתטאנען קילעכדייק-פאר-שניטענע, באגאָסן מיט א שטיך גאלדענער זוּן. די קרייזאנטערען פון אלערליי קאילין האבן זיך ממש געבאָדָן אין דער בין-המשותדייקער זוּן, וואס האט — פונקט ווי דער באָלְעָבָָס — נישט קיין חشك געהאט מודה צו זיין, און זי האלט שוין ביים אונטערגריין.

די טעכטער האבן ויך אלע מיטאמאָל אַ לאָ געטונן צום ברײַטן געקעסטטלטן פענצעטער, געהיטן זיך דער גאסט זאל נישט זען דורך די טיערעד טוליענע פאָראָהאנגען, ווי זיי גנבעגען דורך ניגערייק בעילקן.

סעגאל אלֵין האט זיך גלייך געמאָט די ירמלהּק אויַּפְּן קאָפְּ אַן אַיִּז אַ פרילילעכער אַרוֹיס, מְקֻבְּלָפְּנִים זַיִן זַיִן וַיְיִבְּסָ פְּלִימְעַנִּיק.

די מאָדָּאמֶם סעגאל אַיִּז גַּעֲבַּלְבִּין שְׂטִין בַּיִּדְעָר אַפְּעַנְעָר הַוִּי טִיר, אַ שִׁיְּנַדְּקָע גַּעֲוָאָרֶט מִיט אַיְרָע אַפְּעַנְעָר פְּעַטָּע אַרְמִיס אַרְיִינְזּוּנְעָמָּעָן אִים אַיְנָגָאנְצָן, ווי גְּרוּיס עַר אַיִּת, צו זַר אַן אִים קוֹשָׁן אַן אַוְיְפָהָר.

דרִיְּסִיךְ יַאֲרָ שְׁוִין, ווי זַי אַיִּז אַבְּגָעָרִיסְן גַּעֲוָאָרֶן פָּוּן דַּעַר הַיִּם. אַיִּר האט זיך גַּעֲדָאָכֶט: אַיִּר שְׁטָעָל, אַיִּר מִידְלָשָׁע יַאֲרָן, אַיִּר גַּעֲנָצָע מִשְׁפָּחָה וְאָרֶט זַיְּ דָּא אַפְּ אַיְצָט מִיט אַפְּעַנְעָר אַרְיִיסְמֶס. אַן אַטְרָעָר האט זיך אַיִּר גַּעֲנוּמָּעָן קִיְּקָלָעָן אוֹיף דַּעַר צַעְפָּלָאָמְטָעָר רַעֲכָטָעָר באָקָ.

פָּנוּנָם אַוְיְטָאָמָּבָּיל אַיִּז מִיט גְּרוּיס בְּרִיהַשְׁקָט אַרְיוֹסְגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעָן הָעָרִי, דַּעַר אַיְנְצִיכָּעָר זַוְּן, די סְעָגָאלָס, אַ בָּלָנְדָעָר, אַ בָּאָלְדִּיבָּטָעָר, אַיִּן אַ הָעָלָן אַנְצָוָג, אַיִּן וַיְיִסְעָ שִׁיךְ מִיט בְּרוּינָע נַאֲסָקָעָס, מִיט אַ לְאַכְּעָדִיק אַפְּן פְּנִים, אַיִּז עַגְּשָׁטָאָגָעָן בְּיִם טִירָל פָּנוּם אַוְיְטָאָמָּבָּיל אַן גַּעֲוָאָרֶט דַּעַר קוֹוִין זַאל אַרוֹיסְטָן קוּמוּן.

עַר האט דַּעַרְוָעָן דָּאָס הַיְנָטָל, אַ כָּאָפְּ גַּעַטְוָן עַס אַן גַּעֲנוּמָּעָן אַוְיִשְׁמָעוּסָן זיך דָּעַרְמִיטָן.

פָּנוּם אַוְיְטָאָמָּבָּיל אַיִִּז אַרוֹיס אַ טְוָנְקָל-פְּנִימְדִּיקָּעָר בְּחוֹר פָּוּן אַיִּר דָּרִיְּיָ סִיק, אַיִּן אַן אַפְּגַּעַחַוְמָלְטָן גַּרְאָעָן אַנְצָוָג, מִיט אַ פָּאָר אַפְּגַּעַחַוְמָלְטָן שִׁיךְ, מִיט אַ שְׁטָאָרָק פָּאָרָזָאָרָגָט פְּנִים אַן אַ פָּאָר טְוָנְקָל בְּרוּינָע אַוְיִגְּן, וְאַסְׁסָהָן גַּעֲלָאָנְצָט ווי בַּיִּי אַ הַוְּגָעָרִיקָּן.

די מִידְלָאָר האבן אלע אַנְאִינְגָּעָם אַרְיוֹסְגַּעַלְלָאָט אַן — «אָה!» צְרוּקָק אַוְעַקְגַּעַעַצְט זיך, ווי עַס אַיִּז, אוֹיפְּטָאָרָק דִּי פָּאָטָעָל, בָּאַקְוּעָם גַּעֲנוּמָּאָט זיך. סְהָאָט זַיְּ אַיְצָט אַהֲרָן נִישְׁתָּעָט גַּעַקְיִמְרָט, ווי אַזְוִי זַיִן זַעַן אַוְיִסְטָס.

מיַסְטָעָר סְעָגָאל האט גַּעֲנוּמָּעָן דַּעַם בְּחוֹר אַונְטָעָרָן אַרְיִיס, מִיט גְּרוּיס צַעַן רַעֲמָאָנִיעָן פָּאָרָגְעַשְׁטָעָלָט אִים פָּאָר דַּעַר מַומְעָן.

מאָדָּאמֶם סְעָגָאל אַיִִּז בְּלָאָס גַּעֲוָאָרֶן, זַי האט פָּאָרָגָעָס, אַז זַי דָּאָרָף זַיך מִיט אַים קוֹשָׁן. דָּעַרְמָאָנְט זַיך אַן אִים אַ קְוָשָׁע גַּעַטְוָן אַיִּן שְׁטָעָר, אַ לְיִכְתִּיקָּעָר חַלְמָן אַיִִּז צְוָשְׁטָעָרָט גַּעֲוָאָרֶן. אַיִִּר גַּעֲנָצָעָר עַבְרָ אַיִִּז אַפְּגַּעַמְעָקָט גַּעֲוָאָרֶן אַיִִּן מַשְׁךְ פָּוּן אַיִִּן אַיְנְצִיכָּעָר רְגָעָן.

מיַסְטָעָר סְעָגָאל האט כְּמַעַט פָּאָרָבִיְּגַעַשְׁטָוֶט זיך, מִיטָּן גָּאָסָט בַּיִּי דַּעַר הַאֲגָּט, פָּאָר זַיִן וַיְיִבְּ, וְאַס אַיִִּז נַאֲךְ גַּעַשְׁטָאָגָעָן פָּאָר דַּעַר אַפְּעַנְעָר טִיר ווי אַ גַּעַלְיִמְטָע אַן נִישְׁתָּעָט גַּעֲוָאָסָט וְאַס טָוָט זַיך מִיט אַיִּר.

ער האט צוגעפריט דעם גאסט צו דער עלטסטער טאקטער, פארגעשטעלט אים. אלע דריי מיידלעך זענען אויגעגעשפֿרונגען, אויסגעשטראקט די שמאלע הענטלעך, א זאג געטן «האו דו יו דו», מיט אלע בחות אינגעעהאלטן זיך נישט אויסצושין מיט קיין געלעכטער, ווען דער קווין אין די אפגעהומלט שיך האט צוגעפריט איינע נאך דער אנדרערס הענטל צום מוויל און געקושט זיין אויף די לאנגע, שפֿיציקע, העל רווייטע פֿינגערד-געגעל.

נאך ווען דער קווין האט מיט א שטיל, רוייך און זיכער קול צורייך א זאג געטן «האו דו יו דו», ווי א גבעוירענער ענגלענדער, זענען זיין געליבן שטיין מיט אפֿענע מיילער.

הא! וואס איז דאס?

דאס דינסטמיידל, וואס האט לכבוד דעם גאסט אויסגעבעטן דאס הуль-בלויע קלילד אויף א שווארץ אטלאסן, אויסגעטוישט די וויסע מאנוושעטען מיטן תשעפיק אוף א שפֿאגל-נייעם, האט אריינגעטראגן טי.

דער בחור האט מיט גורייס געשיקטקייט געהאלטן די פֿינגע פֿארכעליעגע טאס אין אין האנד, דאס אונטערטצעל אין דער אנדערער און גערופן די טי א «קאָפֶ אָפֶ טַיִּ», מיט גורייס אפעטיט און נישט א האָר שעמעוודיק געגען פֿון די אלע גוטע זאָכן, וואס מ'האָט אים פֿון אלע זויתן אַנְגַּעַבָּטָן, און א ביסעלע סארקאסטייש געשמייכלט, וואס זיין האָבן נישט קיין שום סַלְאָן מאניען, די קוינעקס זייןע.

נאך ווען הערי האט אים אריינגעפריט אין באָד צימער, וואו די וויסע קאָכל-זוונט האָבן געלענדט און א שווארץ גלעזערנע זואנע האָט, א פֿולע כמעט, און א שמעקדיקע, געווארט אויף אים, האט ער זיך אינט קעגנאַיבער-דיין שפֿיגל דערזען אין זיין גאנצָן הולְד און ער איז בי זיך אַבְּיסָל אַראָפֶגֶע פֿאָלָן.

צו זיין פֿיס בי דער וואָנע איז נאָכוֹן גומענעט טעפיקל געלעגן אָן עכטער טעפיק, א שווארצער. אויפֿן טעפיק איז געלעגן צעליגט אָריזוקער בוקעט געלע טוליפֿן, אווי קינסטלעריש אַריינגעזעבט, אָו עס האָט זיך געדאָט זיין לעבע, און אַיבְּער זיין זיך געלעגן רחבותידיק אויסגעשפֿריט, ווי בי זיך אָין דער הײַם, א שטיך פֿאָרגאָקטיקע, ערבי-שבדתידיקע, גאלדענע זוּן.

מיט גרים טاكت און מיט אָן אַינְגַּרְלָעָכָן דָּרְקָ-אָרֶץ האָט מיטסטער סעגאל אליען אַריינגעבראָקט פֿרִישׁ אַונְטְּרוּוּשׁ, זאָקָן, אָן אַנְצָוָג אָן שִׁיך. געלעטן דעם פֿלִימְעָנִיק, ער זאל אַנְמָעָטָן, מְחַמֵּת ער פֿאָרְשְׁטִיטִיט, אָו עֲפָעָס האָט געמוֹז אַונְטְּרוּוּגָס גַּעֲשָׂעָן מיט זיין באָגָאָושׁ.

דער פֿלִימְעָנִיק איז רוּיט גַּעֲוָאָרְן, גַּעֲנוּמָעָן שְׁטָאָמְלָעָן:

— יְאָ, סִ'הִיסְט ...

נאָר מיטסטער סעגאל האָט אִים נישט געלאָזָט ענדיקָן, אַפְּגַּעַה אָקט אִים אִים מיטן זוכָן אַחרְזָן.

— פלייעו הארי אפ עי ליטל, ביאאו מען מזון שוין באלאד גיין אינ שול ארין — האט ער פארענדיקט אין יידיש און איי, אָ דערלייכטערטער פון דער בעודה, אַרויס.

שול יידן זענען זיי גאר? אָך, יֵא, ער דערמאנט זיך ערשת איצט, אוּ ער פעטער דרייט זיך די גאנצע צייט אַרום מיט ער יארמלקע אוּיפֿן קאָפּ. — המממ, אָן אוּיסטערלישׂש מִדְיָה!

די זאָכן האָבן אַים גוֹט געפאָסֶט, מִיחְמָת מִיסְטוּר סְעָגָל האָט זיך אַים אלְיַין אוּיפֿגעַנִּיט לִיטַּט וַיְיַ עֲרַ האָט זיך מְשֻׁעָר גַּעֲוֹעַן פָּוּן אָ פָּאַטָּאָרָאָפַּעַ. מִיסְטוּר סְעָגָל האָט גַּעַחַט אָ חֹשֶׁ פָּאָר אָזְעַלְכָּעַ זאָכוּן. אָזְ מִהָּאָט גַּעַדְאָרְפַּעַ, האָט ער זיך נאָך אַיצְט אוּיך נִישְׁט גַּעַשְׁעַט אָרָאָפַּעַרְפָּוּן פָּוּן זיך דָּאָסּ רַעַקְלָן אָן אַין דער פָּאָברִיךְ זַיְינֶר, צוּוַּשְׁוָן אַלְעָאָרְבָּעְטָעַרְ, אָוּזְקָעְצָן זיך וַיְיַזְן דָּעַם הַוִּיפְטָשָׁנִיְּדָעַר, וַיְיַזְן מַעַן פָּאָסֶט אָפּ אָשְׁטִיקְלָאָרְבָּעַט.

ער האָט אָרוּיגַעַזְעַטַּס אָ גְּרוּיסָן, גַּלְאַנְצִיךְן צִילַּינְדָּעַר אוּיפֿן קִילְעַכְדִּיקָּן קאָפּ. אָין אָ שׂוֹאָרְצָן פְּרָאָק מִיט אָ פָּאָר בְּרִיטַּע, גַּעַפְּרָעַסְטָעַ הוַיּוֹן, שׂוֹאָרְצָעַ הוַיּוֹן מִיט וַיְיַסְעַ פָּאַסְיְּקָלְעַד. מִיט אָ פָּאָר בְּרוּינָעַ לְעַדְעַרְנוּ הַעֲנַשְׁקָעָס אַוְיַּת די הַעֲנַט אָן אָ קְלִינְיַּנְטִישִׁיקְ, טַוְנְקָלְ רַוִּיטְ טַלִּיתְ-זַעַקְעַלְעַ אַונְטְּעַרְן אַרְיִם, אָיזְ ער גַּעַוּן גְּרִיטַּע, דָּעַר מִיסְטוּר סְעָגָל. הַעֲרִי האָט אַוְיסְגַּבְּיִטְן דִּי וַיְיַסְעַ שִׁיר אַוְיַּת בְּרוּינָעַ, אַנְגַּעַטְוָן אַוְיַּת אַיִּין אַוְיַּעַר כְּמַעַט דָּעַם גְּרָאָעַן וַיְיַכְּן הַוּטָּה, גַּעַשְׁפִּילְטָשָׁן זיך נאָך אַבְּיִסְלָמְ מִיטְן הִינְטָל אָן נַאֲכָדָם וּוָאָסְמָאָדָם סְעָגָל האָט אַפְּגַּעַבְעַנְטָשָׁט לִיכְטָן, זענען זיך אַזְעַק אָן שול אַרְיִן.

די שול אָיז גַּעַשְׁטָאָנָעַן אַיְנְגַּעַטְוָן קָאַנְדְּעַלְאָבְרָעַס. גַּעַשְׁטָרָאלְטָן דִּי גַּעַשְׁלִיפְעַנְעַן קָאַנְדְּעַלְאָבְרָעַס.

יַּדְן, כְּמַעַט אַלְעַ פָּעַטְ-בִּיבִּיקָעַ, שׂוֹעוּרְלִיבִּיקָעַ, מִיט הַוִּיכְבָּעַ צִילַּינְדָּעַר אָן שְׁמִיכְלִילְיקָעַ פְּנִימָעַ, זענען אַים אַקְעַגְּנַעַקְזָמָעַן, גַּעַגְּבָעַן אַים שְׁלָמָן, אַוְיַּסְגָּעַן-פְּרָעָגָט זיך, וּוָאָס עַס הַעֲרַט זיך עַפְּפָעַס אַיִּין דָּעַר אַלְטָטָעַר הַיּוֹם. אָ טַילְ האָבן גַּעַעַטְן זַיְן פָּאַטָּעַר. עַפְּפָעַס אַיְנָעַר, דָּעַר פָּעַטְסָטָעַר פָּוּן אַלְעָאָסּ, מִיט דָּעַר גַּרְעַסְטָעַר בְּרִילְיאַנְטָעַנְעַר שְׁפִּילְקָעַ, אַיְנָם בְּרִילְיאַטְסָטָן קָרְאָזָאָטָן. האָט אַים גַּעַדְעַנְקָט פָּוּן דָּעַר הַיּוֹם, דָּעַרְמָאָנָט אַים, אוּ זענען גַּעַגְּנַעַן צְזַוְּמָעַן אַיִּין חֹדר אַרְיִין, דָּעַרְ צִילְטָאַים, אוּ בְּשַׁעַת עַר האָט אַגְּגָעַחוּבִּין גַּיִּין אַיִּין גִּימָנָזְיָעַ, זענען זַיְנָעַ עַל-טָעַרְן אַזְעַק מִיט אַים קִיְּן לְאַנְדָּאָן.

עַנְדְּ הַיּוֹרֵד וַיְיַ אָרָ — הַאָט ער אַוְיסְגַּרְוָפָן אָ צּוּפְרִידְעַנְעַר. דָּעַר גַּאֲסָט האָט זַיְנָעַ אַיְגַּעַנְעַ אַוְיַּגְּנָעַ אַוְיַּגְּנָעַ גַּעַגְּלוּבִּיטָן: אָט דָּעַר בְּרִיטַּעַר יַּדְן, וּוָאָס זַעַט גִּיכְעָר אַוְיסּ וַיְיַ אָ הַיְמִישָׁר חֹזְרַה-הַעַנְדָּלָעָר, מִיט דָּעַר בְּרִילְיאַנְטָעַנְעַר שְׁפִּילְקָעַ אַיִּין קָרְאָזָאָטָן, אַיִּין דָּאָס צָעַן יַּאֲרִיקָעַ אַגְּגָעַלְעַ זַיְעַר שְׁכָנָס — דָּעַר, וּוָאָס אַלְעַ יַּיְגְּלָעַד האָבן גַּעַלְאָסּ פָּוּן אַים, וּוְיַיְלָ ער פְּלָעַגְטָשָׁן כְּמַעַט תְּמִיד אַרְומְלוּפִּין מִיט צְעַפְּלָאַצְטָעַ הַיּוֹלְעַד, וּוָאָס זענען אַוְיַּת אַים כְּסֶדֶר גַּעַוְאָרָן צַו

ענג ? ערד זעט דאך אויס אפער מיט פופצען יאר עלטער פון אים ! אוון פארט ,
ווען ער קווקט זיך גוט צו צו אים , זעט ער טאקווע די ענגלעכקייט . געוויס , דאס
אייז ער .

— כ'האָב געהערט זאגן , ביזט געווואָרַן אַ דאָקְטָאָר . האָסְט אלעלמאָל געהאט
אַ גוֹטֶן קָאָפֶן . אַיך האָב קִינְמָאָל נִישְׁתְּ גַעֲקָאָט קִין עֲבָרִי . באָט אַיִ דָאנְט . קָעָר
עַי הַעֲנָגָן , בָעַלְיוֹ מֵי ! — האָט דער פָאָרְשָׂוִין פָאָרְגָעָסָן , אוּ ער רעדט צו אַ « גְּרִיִּי
געַם ». — האָב אַיך נִיט צְוֹעַלְפַ בּוֹטְשָׁעַר שָׁאָפָס , עַי ? — האָט ער געפְרָעַגְט זִיד
אלְיִזְן .

— אַיִ עַם וּוּרִי פְלִיעֻזָד טוּ הַיּוּרָדָט — האָט דער « גְּרִינְעָרָד » גַעַנְטַן .
פָעָרְט אָוֹן אַיִן אַ סְדָ אַ בְּעַסְעָרָן עֲנָגְלִישׁ .

— וּוּסָס , קּוּמְסָט גָּרְנִישָׁט פָוּן דָעַר הַיּוּם ? — האָט זִיך אַוִיכָדִי יִדְנָס קִיִּי .
לְעַכְדִּיקָע פְּנִימָעָר אַ כְּמָאָרָע צְעַלְגִּיגַט .

— גַעֲוָוִיס קָוָם אַיך פָוּן דָעַר הַיּוּם — האָט זִיך דָעַר גָאָסְט גַעַטְרִיסְט —
אַיִן דָעַר הַיּוּם לְעַרְנָת מַעַן אַיך עֲנָגְלִישׁ . פָאָרוֹוָס עַפְעָס נִישְׁתְּ ?

— אַיִן דָעַר הַיּוּם לְעַרְנָת מַעַן עַרְשָׁט — האָט מִיסְטָעָר סְעַגָּאָל געהאט
ונַחַת :

— אַיִ טְהִינָק ער וּוּעַט אַיך אַלְעַ קָעַנְעַן גַעַבָּן אַ לְעַסָּאָן אַיך עֲנָגְלִישׁ , האָז
הַאָזָא !

מִהַאָט זִיך גַעַשְׁטָעַלְט דָאוֹנוֹגָן . הַעֲרִי האָט זִיך גַעַשְׁקָלָט אַיבָעָרָן סִידּוֹר אָוֹן
גַעַקְוָט דָוְרָכוֹן פָעַנְצָטָעָר , גַעַצְיִילָט דִי רְוִיטָעָ אָוֹן בְלָאָעָ שְ׀יִבְלָעָד פָוּן דִי לְאַנְגָּע
פָעַנְסָטָעָר אַיִן דָעַר שָׁוֹל , וּוּסָס יִדְנָן הַאָבָן געהאט אַיבָעָרְגָעְבוֹיָט פָוּן אַן אַפְגָּעָ
קְוִיְפָטָעָר קִירְכָּע .

אַהֲרִים גַעַקְוָמָעָן פָוּן שָׁוֹל , האָט דָעַר פָעַטָעָר אַוּוּקְגָעַלְעָגָט אַ קִידּוֹשׁ וּוּסָס
נִישְׁתְּ גַעַשְׁטוֹגָן אָוֹן נִיט גַעַפְלוֹגָן , מַחְמָת סְהָאָט זִיך אַים גַעַגְלוֹסָט הַיִנְטָמָאָן
קִידּוֹשׁ פָוּן אַוִיסְנוּיִינִיק ...

דָעַר פְּלִימְעָנִיק האָט זִיך גַעַמְטָעַרְט אַיְנְצָהָאָלָטָן דָעַם שְׁמִיכָל , וּוּסָס
זִיך וּוּי אַ פּוֹיְגָל גַעַרְסִין אַוִיכָדִי דָעַר פָרִיִּי .

דָעַר פָאָר זָעַנְעַן דִי מַאְכָלִים גַעַוּעָן אַזְעַלְכָעָ , וּוּסָס דָעַר פְּלִימְעָנִיק האָט נַאָז
זָינְט עַר לְעַבְטָנִישְׁת גַעַגְעָסָן אָוֹן וּוּסָס זָעַנְעַן זִיך מַשׁ צָעַנְגָעָן אַיִן מַוְיל . דָעַר
בְחוֹר האָט זִיך שְׁיִעַר טָוָה גַעַוּעָן , נִישְׁתְּ גַעַוְאָסָט זָוִוי אַינְגָאָנְצָן וּוּסָס מַטּוֹס
מִיט דִי בְעַרְגָעָר טָעַלְעָר אָוֹן לְעַפְלָ אָוֹן גַאְפָל מַעְסָעָר , וּוּסָס מִהַאָט דָא אַוִיסְגָעָ
לִיְגָטָט מִיט אַ פָרִיְעָר האָגָט נַאָר עַר האָט זִיך אַן עַצָּה גַעַבָּן , גַעַקְוָט מִיט אַ
שָׁאָרָף אַוִיכָדִי דִי קְוּוִינְקָעָס , אַוִיכָדִי פָעַטָעָר , וּוּסָס אַיִן דָא גַרְאַד גַעַוּעָן אַ
גַרְוִיסָעָר בְקִי . — אָוֹן אַיִן נִישְׁתְּ דָוְרְכָעְפָאָלָן .

תְחִילָות הַאָבָן זִיך דִי מִידְלָעָ נִישְׁתְּ שְׁטָאָרָק אַיבָעָרְגָעְנוֹמוֹעָן מִיטָן קְוִיָּן ,
וּוּסָס אַיִן גַאנְצָע טָעַג אַיִן דָעַר הַיּוּם נִישְׁתְּ גַעַוּעָן אָוֹן גַאנְצָע נְעַכְתָּ גַעַזְעָס אַיִן

בערין באלייגטן טיש אין זיין חדר, רויט געמאכט זיך די אויגן איבער די שועז-
רע ביכער און זיך אויף ויי במעט ווי נישט אומגעוקט.
די מידלעך זונגען כמעט אויך קינמאָל אין דער הים נישט געוווען, גאנ-
צע טאג געשפילט טעננס, געבאָדן זיך, געפֿאָרְן קײַן באָרְנוּמֹתָה, צוּרִיקְגַּעֲקָעָמָעָן
פֿוֹן באָרְנוּמֹתָה, אַרוּמְגַעַשְׁפָּאַצְּרֶיט אַין דער וועסט ענד, געקוּקְט אַין די שויַּיַּה
פֿעַנְצְּטָרָה. ווֹינְטָעָר אַיז מעַן גַּעַגְּאַגְּעָן צַו "טַשְׁאָרִיטִי" קַאנְצְּצָרָתָן. אַין די אַוְונְטָן
אַיז מעַן אַוּוּק טַאנְצָן, אַון מֵהָאָט דַּעַם קוֹזִין מִיט זַיְנָעַ עַסְקִים נִישְׁט גַּעַהָאָט
אַין דער לִינְקָעָר פָּאה אַפְּילָו, בְּפֶרֶט אָז זַיְהָאָבָּן גַּעַזְוָעָן, וּזְעָר וּוּעָרטָן טָאג
צַו טָאג אַלְץ מַעַר אַרְיִינְגָּעָטָן אַין זַיְנָעַ פָּאַרְשָׁוּגָעָן מַכְּחָ אַוְיגָן אַון אָז די
מְלֻבָּשִׂים, וּזְאָס דער פָּאַטָּעָר נִיתָּפָּאָר זַיְגָעָטוּוֹגָן מִיט אַפְּרִיעָרָהָאָט, לִיגָּן
אוֹהָאָים לוֹוִוָּן אַון נִשְׁטָּבָּאָטָּמָּת, אַז זַיְנָעַ אַיְגָעָנָעַ אַוְיגָן הַוִּיבָּן אַון וּוּרָעָן רַוִּיטָּה
לְעֵד פֿוֹן אַוְיפֿוֹין דָּוָרָךְ די נַעַכְתָּ.

מִיסְטוּעָר אַון מִיסְעָס סַעְגָּאָל זַוְּגָעָן גַּעַוָּאָרָן אַוְמָרוֹאִיךְ. זַיְהָאָבָּן גַּעַצְּיְטוּרָט,
די מִידְלָעָךְ זַאלְזָן זַיךְ דָּעְרוּוִילְבָּן וַיְשַׁט אַפְּוּכוֹן חַתְּנִים אַון אַים אַדְוָרְכָּלָאָן. זַיְיָ
הָאָט זַיךְ דָּוּקָאָ גַּעַוָּאָלָט הַאָבָּן אַים, זַיְעָרָדָרָבָּה, פָּאָר אָן אַיְדָעָם, בְּפֶרֶט אָז עַס
הָאָט שַׁוִּין גַּעַהָאָלָטָן דָּעְרְבִּי עַר זַאלָּא לִיאָדָעָ טָאג דִּינְגָעָן אַקְאַבְּגָעָט אַין הָאָרְדָּי
לִי סְטְרִיטָן, וּוּרָעָן אָ "סְפָעַשְׁיַּאַלִיסְטָן".

— פָּאַלְגָּמִיךְ, רַעַד מִיט אַים אַיְבָּעָר, וּזְיַי לְאַנְגָּ אַיז דָּעַר שַׁיְעָר צַו סְטָאָדָן?
— הָאָט מִיסְעָס סַעְגָּאָל נִישְׁט אַוְיִגְעָהָעָרט אַיְנְגַּזְוָעָהָהָן מִיטָּן מַאַן אוּפְּנָן גַּעַד
לְעַגָּעָר בִּינְגָאָכָּט וּזְעַן סְאיַּזְוָן זַיךְ נִישְׁט גַּעַשְׁלָאָפָּן אַזְוָן. — עַר קָאָן שַׁוִּין יַעַצְּט
זַיְיָ אַסְפָּעַשְׁיַּאַלִיסְטָן. עַר וּוּיסְט דָּאָךְ צַוְּמָאָל נִישְׁטָן, אָז דָו בִּיסְט גַּרְיִיט אַים אַיְנִינְ
צַוְּאָרְדָּגָעָן. אַנוּמָלָט אַיז גַּעַוָּעָן דָּעַר בִּעְסְטָעָר טַשָּׁאָנָס. עַר הָאָט דַּעְרְצִיְּלָט, אָז
הַיְיָנָט הַאָבָּן סְפָעַשְׁיַּאַלִיסְטָס מַאַשְׁיָּנָעָן בֵּי זַיךְ אַין דָּעַר הָיִם אַון קַעְנָעָן זַעַן דָּוָרָךְ
זַיְיָ וּזְאָס עַס טָוֹט זַיךְ בִּיְמָי פְּעַשְׁעַנְתָּא אַין אוּגָּי, אַפְּילָו אוּפְּנָה דָּעַר לִינְקָעָר זַיְטָן
הָאָסְטָה, וּזְעַן דָו וּוֹאָלָסָט נִישְׁט גַּעַזְוָעָן קִיְּזָן "פּוֹלָה", אַים גַּעַקְוָמָעָן צַו רַיְדָ אַון
וּוּעָסָט אַים לָאָזָן אַרְיִינְשְׁטָעָלָן אֹזְמָאָשָׁן, דָעְרוּוִילְבָּן וּוֹאָלָסָט גַּעַקְוָמָעָן צַו רַיְדָ אַון
דוֹ וּוֹאָלָסָט אַים גַּעַקְאָנָט זַאָגָן, אֹז סְאיַּזְוָן צַו מַאַכְּן אַחֲתָוָה.

— וּזְאָס טָוֹט זַיךְ מִיט דָּיר ? זַיְיַזְעָנָעָן דָאָךְ צַוְּמָאָלָט נִישְׁט עַגְעַדְיוֹשָׁט, אַון
דוֹ רַעַדְסָט שַׁוִּין פֿוֹן אַחֲתָוָה!

— נָו, דָאָרָף מִעַן מַאַכְּן אָן עַגְעַדְיוֹשָׁעָנטָט.
דָאָס פָּאָרָל הָאָט זַיךְ אַרוּמְגַעַרְיסָן כָּמָעַט אַהֲלָבָעָ נַאֲכָט אַון סְאיַּזְוָן גַּעַבְּלִיבָּן,
אוֹ נַאֲךְ דָעַם זַוְּנָאָג זַאלָּזָן זַיְיָ דִי חַנְאָאִים.
נִשְׁטָהָן דִי מִידְלָעָךְ, נִשְׁטָהָן דָעַר בָּחוֹרָה, הַאָבָּן גַּעַהָאָט דִי מִינְדָּסְטָעָ אַנוֹנָגָמָה
דָעַם פְּלָאָן, וּזְאָס טָאָטָמָעָמָאָמָעָהָן אַין זַיְנָעָן גַּעַהָאָט.
— וּוּאָלָס, איַי וּוּשָׁ יַוְאָק ! — הָאָט דִי מִיסְעָס טַעְגָּאָל גַּעַקְוָשָׁט דִי עַלְטָה
סְטָעָטָאָכָעָר, שִׁירְלִין, אַינְגְּדָעָרְפָּרִי בְּשַׁעַת יַעַנְעָ אַיז גַּעַזְוָעָן אַין דִי פִּידְזָהָאָמָעָס

בימים דרостиיניג-טיפיבל אין איר ריכין שלאף-יחדר און זיך געשמיינט דאס פנים מיט גראינעם קראעם.

— ווּהָיִ? — האט שערלי אַנגֶעַשְׁטָעלַט אַ פָּאַר גָּלָאנְצִיקָע אַוְיגָן, ווּאַס האָבָן אַיר נָאָר גַּעֲטְרָעַרט פָּוֹן דֵּי נָאָר ווּאַס אַרְיִינְגַּעַשְׁפְּרִיצְטָע טְרָאָפָּנָס, כְּדִי אַרְוִיסְצְּרוּפָן אַט דָּעַם גָּלָאנְץ.

— דָּעַדי האט אַגְּרָטִיט, אוֹ צְיַזָּאַל זְוַנְטָאָג זִין דִּין עַגְעַדְזָוְשָׁמְעַנְט מִיט דָּעַז בִּיסְן אָוּן מִיזָּאַל אִים שְׂוִין דִּינְגָּעָן אַ פָּלָעַט אַין האָרְלִי סְטָרִיט. גַּעַנְגָּג גַּעַטְסָטָאַז דָּעַט! עַד קָעָן שְׂוִין דֵּי קָונְצָ? דֵּי גָּעָרְלָס ווּעָלָן זִיךְ דָּעְרוֹוַיל אַפְּזָוָן בָּאַיעָס אָוּן דָּו ווּעַסְטָ בְּלִיבָּן אָן אַלְדָּמָעַד, אוֹ מִיעַט ווּאָרְטָן אַוְיתָ אִים. עַד מִינְטָט, אוֹ צָו ווּרְעָן אַסְפָּעַשְׁיָאַלִיסְט מוֹזָעַן פְּרִיעָר ווּרְעָן אַלְדָּמָעַן.

— אָוּן מִיךְ האט מִעְן גַּאֲרְנִישְׁטָט גַּעַפְּרָעַגְט? אַיִּה הָעוֹנוֹ נָאָתִינְג טָו סְעִי, ווּאַט? — האט שערלי גַּעַטְוֹן אַ גַּלְעַט דָּעַר מַוְתָּעָר אַיְבָּעָר דָּעַר בָּאָק מִיט אַ גַּלְיקְוּלִידִי קִיטִּיט אָוּן מִיט אַ פְּרִיד אַיְן אַלְעַגְּלִידָעָר. פָּלוֹצְלִינְג אַיִּז אַוְיפְּגַּעַשְׁטָאָנָעָן, אַרְוּמִי גַּעַכְאָפְּט דֵּי מַוְתָּעָר אָוּן גַּעַנוּמָעָן אַוְמַטָּאָנָצָן מִיט אַיר אַיְבָּעָר דָּעַר שְׁטוּב. דֵּי מִיסְעָס סְעַגָּל האט גַּעַפְּרָאַכְט, זִיךְ קְוִים נַאֲכַגְּשָׁלָעָפְּט דָּעַר שְׁלָאָנְקָעָר טָאָכְטָעָר, לְסֹוף אַרְוִיסְגָּרְעִיסְן זִיךְ פָּוֹן אַיר אָוּן אַ שְׁוּעָרָעָ אַוְעַקְגּוּזְעַצְט זִיךְ אַוְיפְּ דָּעַר זִיךְ דָּעַנְעָר קָאָלְדָּרָעָ אַיְבָּעָרָן צְעוֹאָרְפָּעָנָעָם בְּעַטְגּוֹוֹאָנָט.

— האָסְט אִים לִיבָּ?

— לִיבָּ? ווּעָל, אַיִּדְאָנְטָן נָא! בָּאָט דָו ווּוִיסְט, מַאְמָע, דָעַי ווּיל אַל גָּא מַעְדָּו ווּעָלָן זִיךְ דָעְרוֹוִיסְן, אָוּן מִין פִּיאָנְסָע אִיּוֹ אַסְפָּעַשְׁיָאַלִיסְט אַין האָרְלִי סְטָרִיט.

— אָפְּ קָאָרָס! גָּוד דּוֹשָׁאָב, טָאָכְטָעָר, ווּאָס דָו פָּאָרְשָׁטִיסְט. כִּיהָבָ אלְעַמְּאָל גַּעַוּוֹסְט, אָוּן דָו בִּיסְט אַפְּרָאַקְטִיקָל גָּרְעָל.

וּוּזָעָן מִיסְטָעָר אָוּן מִיסְעָס סְעַגָּל האָבָן אַנְגְּנָעָרְטִיקְטָע, פָּאָרְשָׁעְמָטָע, ווּזָעָן ווּאָלְטָן זִיךְ גַּעַרְיִיט אַפְּטָן אַ מִיאָוָעָן זָאָר, זִיךְ «גַּעַמְאָכָט אַהֲרֹןָ» אָוּן האָבָן אַיְבָּעְרָגְעָרְעָדָט מִיטָּן פְּלִימְעָנִיק מַכְחָ זִיךְ יַעֲדָר בָּאַשְׁלָוֹס; דָעְרְצִילְט אִים, אָוּן סְאִוְיִצְטָט צָו טְרָאָכְטָן ווּגְעָגָן «סְעַטְלָעָן» זִיךְ, גַּעַגְּבָעָן אִים צָו פָּאָרְשָׁטִיָּן, אָוּן דִּי גַּיְנְגָּרָעָ מִידְלָעָךְ ווּעָלָן לְעַגְנָעָר אַוְיפְּ שְׁעָרְלִין נִישְׁתָּוּ אָוּן זִיךְ אַלְסָ עַלְטָעָרָן ווּוּלְן נִשְׁתָּוּ פָּאָרְשָׁעָמָעָן שְׁעָרְלִין, לְאָוּן דֵּי שְׁוּעָסְטָעָר חַתּוֹנָה האָבָן פָּאַר אַיר אָאוּנוּ. — אִין דָעַם יָוָגְגָנָאָן פִּינְגְּטָעָר גַּעַוּוֹרָן אִין דֵי אַוְיגָן.

ער האט זִיךְ אַוְיךְ גְּרָאָד אַיְצָט גַּעַרְגִּיטָט, אַיְנְגַּעַחְזָרְט זִיךְ כְּמַעַט יַעֲדָעָס ווּאָרְטָ, ווּאַס עַר זָאָל אִים זָאָגָן, ווּזָאָוִי עַר זָאָל עַס אִים זָאָגָן. עַס אִין אִים שְׁוּעָר גַּעַוּוֹן, זִיךְ יַעֲרָעָ.

ער האט אַמִּידָל... אַ לִיבָּ, האָרְצִיק מִידָל. ער ווּאָלְטָ פָּאַר אַיר גַּעַלְאָפָּן אִין פְּרִיעָר אָוּן אִין ווּאָסְעָר אַרְיִין, אַבְּיִ אַיר זָאָל גּוֹט זִיךְ. זִיךְ האָט אִים אַוְיךְ לִיבָּ, לִבְעָר פָּוֹן אַיר לִעְבָּן.

און ער האט געהאלטן, און איצט איז שוין געקומען די צייט. ער פטער איז א גוטער. די מומע אויך. זיי וועלן אים זייכער נישט אפזאגן. זיי האבן אויך הערצער. זיי וועלן פארשטיין. זיי זונגען דאך אויך אמאָל יונג געווען. און ער ווייסט דאך — די מוטער פלעט דאך אפט דערצ'יל, זיי איזוּי די שוערטער אירע האט זיי אלעמען פארשעט, איז אנטלאָפַן מיט א שניידער-יונג צוליב ליבע. וועט זיי דאך גוט פארשטיין, וואס דאס מינט: האבן א ליבן מענטשן — אָזָא, וואס איזוּי דיר טיעער פון דײַן איגן לעבען — וווײַט פון זיך; נישט קאנען צוליב א פאר פונט אַריַַיבָּרְעֶנְגָּעָן זיי.

געוויס וועלן זיי אים העלפן. ער איז בלויין געווען א נאָר, א שעמָעוֹדִיק ינגעלע. ער האט עס שוין לאָנג געדאָרט האבן געטן. אַבער איצט, איצט ווייסט ער דאך, אַז גַּאֲרַבְּרוֹבְּוּ ווּעַט ער זיי קענען פאר אלצידינה, וואס זיי האבן געטן פאר זיינעטוועגן, ביטלעכוייז אַפְּצָאַלְן, זאָלָן זיך נאָר ווַיֵּן די ערשטע פֿאַצְּיעַנְטָן. אַ «פלעט» (אַ דִּירָה) האט ער שוין. ענדלאָד וועט ער קאנען ווַיֵּן גַּעֲבָּעָן מיט זיין ווַיֵּבָּגְּ גַּעֲצָלָעָךְ. דערפּוֹן, וועט ער פטער געוויס נחת האבן, ווען ער וועט זיך דערויסן.

— הא, און אונדז גַּאֲרַנְשִׁטְּ דַּעֲרַצְיִלְטָן! — וועלן זיי קלומרט האבן תרעומות.

— גַּעֲוֹאַלְט אַיְיךְ מַאֲכָן אַ שִׁינְעָם סּוּרְפְּרִיּוֹן — וועט ער זיך זאגן. און זיך וועלן דאס לאָכָן אַבְּיסְלָן...

— גַּעֲמִינְט, האט גַּאֲרַנְשִׁט מַעַרְקִין סְעַנְס אַפְּ יוֹמָאָר — וועלן זיך זאגן — גַּעֲמִינְט, אַז אַחַזְתָּ קְרָאַנְקָע אַוְיָגָן אַונְ בְּרִילְן וְעַסְטוֹ גַּאֲרַנְשִׁט. אַונְ אַזְוִי לְאַכְנְדִּיק, וועלן זיך נַאֲכָמָל אַיבְּעַרְלָעָבָן זַיְעַרְעָ אַיְגָעָנָע יונגעע יאָרָן אַונְ צּוֹלִיב דָעַם וּוּרָן נַאֲכָמָל צְעַרְטָלְעָכָר, נַאֲכָמָל בְּרִיְעָטָר לְגַבְּיָ אַים וּבְיַיָּז אַיצְט, אַונְ עַס וּוּט עַנְדָלָעָךְ קְוֹמָעָן אַסְוָף פּוֹן זִין אַונְ בְּעִיקָּר אַיר, זִין מִידְלָסָן. ווַיַּיְבַּשְׁ בְּעַנְקָעַבְּנִישָׁן אַונְ אַפְּגָעָרִיסְנִיקִיט אַיְנָגָעָר פּוֹנָם אַנְדָרָן.

— אַיזְנָאַ דִּיר גַּאֲרַד אַזְאַ אָמְגָלִיק!

די מיסיס טעגאל האט פְּאַרְבְּרָאָכְן מִיט די הענט, גַּעֲפְּרוֹוֹת. אַיְנָהָאלְטָן אַין זיך דעם יַם טְרָעָרָן, וואס האט זיך אַגָּס גַּעֲטָוָן אַיר אַין די אַוְיָגָן אַריַַין — אַונְ נִישְׁט גַּעֲקָאנְט. זיך האט זיך צְעַלְלִיפְּעַט, זיך אַקלִין קִינְד.

— וואס וועט זיך זאגַן שְׂעַרְלִין?

שְׂעַרְלִי האט זיך צְעַלְאַכְט, גַּעֲוַיְשַׁטְּ דַּעַר מַוְטָּעָר די טְרָעָרָן פּוֹן די אַוְיָגָן אַונְ נִישְׁט אַוְיִגְעָהָעָרָט אַיְנָטָעָנָהָן מִיט אַיר, אַז זיך וואָלָט אַים סָאִ וּזְיַי נִשְׁט גַּעֲנוּמוּעָן, אַז זיך האט קִינְמָאָל פְּאַרְ אַים נִשְׁט «גַּעֲקָעָרָט», וּוְיִיל ער אַיז אַ «מִזְעָדָה». רַאיַּז עַס אַלְעַמָּאָל גַּעֲוּעָן אַונְ וּוּט עַס אַלְעַמָּאָל זִין.

«שִׁי קָעָן הָעוּוּ הַיִּם!» — האט זיך פְּאַרְעָנְדִּיקְט אַונְ אַיז אַרְיִיגְגָּעָלָפְּן אַין אַיר חַדְרָ אַריַַין, כְּדֵי דַּי מַוְטָּעָר זָאָל נִשְׁט זָעָן וּזְיַי יַאֲמָרָט.

ענגלישע וווערטער פארטיטיטשט אויף יידיש

“על פִּי” — אַסָּרֶת עֲנֵגְלִישֶׁר עַפְלָ שְׁטוֹרְדָּל.
 “אַרְקְשִׁירְ פּוֹדִינְגְ” — אַ קּוֹגֵל וּוֹאָס מַעַן מַאֲכָת אַיִן יַאֲרְקְשִׁירְ.
 “איי הַעוֹנוֹת דָּאָן אַיִטְ” — אַיךְ הַאָב עַס נִישְׁטָ גַּעַטָּן.
 “וּוְעַרְיקָעָס וּוְיַינְס” — פָּאַרְהָאַרְטָעַוְעַטְעָ אַדְעָעָן.
 “יַאֲנְגְּגָעָרְ” — יוֹגָגָעָר.
 “איי סּוֹפָאָן תָּהָעִי וּוֹילְ סּוֹן בֵּי הַיּוֹרְ” — זַיִ וּוֹעַלְן מַסְתָּמָא בָּאַלְדָּ קּוּמָעָן.
 “הָאוּ דָו יְוּ דָו?” — וּוֹאָס מַאֲכָת אַרְ?
 “קָאָפְ אַף טִי” — אַ טְעַפְעַלְעָ טִי.
 “פְּלִיעָעָן הַאָרִי אַפְ עַי לִיְתָל בְּעַקָּאוֹן” — בִּיטָּע אַיִל זַיִךְ צַו אַבְיסָל מַחְמָת
 “עַנְדְ הַיּוֹרְ וּוְאַרְ” — אַונְ אַט זַעַנְעָן מִיר דָאָ.
 “בָּאָטָ אַיִי דָאָנָט קָעָר עַי הַעֲנָגָג, בָּעַלְיוֹו מַיִוְ” — אַבָּעָר עַס הַאָרָט מִיךְ נִישְׁטָ אַ
 “הָאָרְ, גָּלוֹבָ מִירְ!

“בּוֹטְשָׁעָר שָׁאָפָס” — יַאֲטָקָעָס.
 “איי עַם וּוֹעָרִי פְּלִיעָעָד טָו הַיּוֹרְ דָאָט” — עַס פְּרִיאִיט מִיךְ זַיְעָד דָאָס צַו הַעֲרָן.
 “איי טַהְיָנָק” — מִיר דָאָכָט זַיִךְ.
 “לְעַסָּן” — לְעַקְצִיעָ.
 “טְשָׁאָרִיטִי” — וּוֹאַוְלְטַעְטִיקָע.
 “סְפֻעַצְיָאלִיסְטָן” — פְּרָאַפְעָסָאָר אַדְעָר סְפֻעַצְיָאלִיסְטָן.
 “סְטַדָּעָן” — שְׁטוֹדִין.
 “טְשָׁאנָס” — גַּעַלְגָּהָנִית.
 “פְּעַיְשָׁנָט” — פְּאַצְיָעָטָן.
 “פּוֹלְ” — נָאָר.
 “עַגְעַיְזָשָׁד” — פְּאַרְלָאָבָט.
 “עַגְעַיְזָשָׁמָעָנָט” — חֲנָאִים.
 “וּוֹעַלְ, אַיִי וּוֹיְשָׁי לְאָקְ?” — נָוָה, סְזָאָל דִּיר זַיִין מִיטָּמָולְ!
 “וּוְהָיִי?” — פָּאַרְוָאָס?
 “דָּעָדִי אָגְרִיס” — דָעָר טָאָטָע אַיִן מְסָכִים.
 “אַלְדְ מְעִיד” — אַלְטָעָ מְוִיד.
 “אַלְדְ מַעַן” — אַלְטָעָר מַאָן.
 “וּוֹעַלְ אַיִי דָאָנָט נָאָ, בָּאָטָן” — כִּיזְוִים אַלְיָין נִישְׁטָן, אַבָּעָר
 “דָעִי וּוֹילְ אַל גָּאָ מְעַד” — זַיִ וּוֹעַלְן אַלְעָ מְשׂוֹגָע וּוֹעָרָן.
 “פְּיָאנְסָעִי” — חָתָן.
 “אַפְ קָאָרְסָ” — אַוּדָאָי.
 “גּוֹד דּוֹשָׁאָבָ” — סְאַיִן גּוֹטָן.
 “עַיִ פְּרָאַקְטִיכְלְ גַּעַרְלְ” — אַ פְּרָאַקְטִיכְשְׁ מִידָל.

צו שפערט

“סעטלען” — איינאַרדנען זיך.

“סענס אָפּ הומאָר” — געפֿיל פָּאר הומאָר

“געקערט” — ליב געהאט.

“מייזערִי” — מרה שחורה ניק.

“שי קען העוו הים” — זיך קען זיך מיט אַים האַלטן.

צורי ביבליאטען

אין דער גרויסער פאדרער-שטוב פון דער ביבליאטעך מיט די גריינע גלאנציקע ווענט ווי דיקע, גלאטיקע זילן האלטן אונטער דעם פיין-געווולבן סופיט, אין ליכטיך, דער רויטיזויס. געקעסטטלטער דיל אין קאלט און זיבער. פון דער טיר נאר שווארץ זיך אַ גאנסער, שמלער טעפיך בלאטע. איבערן לענגלעכן בענקל, וו סיוארטן אלטיטשקע מענער און זיבער אויף אָפֿאָפֿן אָטָטָע און קינדערלעך — אויך טאטעס און מאמעס, וו אָז ענען אַרְיִין אוֹסִי קלויין אַ בּוֹך, הענגען אלערלי אַוישעריפֿטן, וואָרנוֹגֶען צום פּוּבְּלִיקּוּם: דָּוִידָּה ערָן אֵין שטרענְג פֿאָרְבָּאָטָן!

פאר שפיין וועט מען אַיבְּרָגְעָבָן צום געריכט!

הארט ביימ פֿעְנְצְטָעָר שְׂטִיטִיט אַ פֿילְאָרִי" פֿאָר אַ זְכָר לְדוֹרוֹת. אויף אָט דער טאָרטוֹר-מאַשְׁיָּין אֵין דִּי אַיסְגָּעָרִיכְטָע אַוְישְׁרִיפְּט, וו אָס דְּעַרְצִילְט דעם אָוָפְּן פון באַשְׁטְרָאָפְּן אֲמָאל, אֵין דִּי פֿרִימִיטְיוּעָ צִיְּטָן, ווּעָן מְעֻנְטָשָׁן וְעַנְעָן נָאָר נִישְׁט גְּעוּעָן צִיוּוֹלְיִזְרְט... אֵין אָט דער מאַשְׁיָּין פֿלְעָגָט מעַן אַיְנְקָלְעָמָעָן דעם זִינְדִּיקָן, לאָן אִים שְׂטִין אַינְמִיטָן מַארְקָן גּוֹטָעָן מעַנְשָׁן פֿלְעָגָן קּוּמָעָן, טּוֹן אַ מְצֹוָה, באַוְאָרָפְּן דעם אַומְגָלְקָלְעָבָן מִיט פֿאָרְשְׁטוֹנוּקָעָנָע אַיְיָר, מִיט מִיסְטָן, אלערלי אָפֿאָלְעָכָץ, נָאָר פֿרְוּמָעָ פֿלְעָגָן וְאָרָפְּן שְׂטִינְגָעָר אוֹיך... כְּמַעַט תְּמִיד פֿלְעָגָט דעם זִינְדָעָר דִּי נְשָׁמָה אַוְסְגִּינָן פון חַרְפָּה אָנוּ יִסְרָאֵם.

גרָאָד קָעְגָּאַיְבָּעָר דָּעָר "פֿילְאָרִי" שְׂטִיטִיט אַ בְּיָסְטָן אַ רְיִיבָן, גּוֹטְמוֹטִיכָן מַאיָּאָר מִיט אַ קָּאָפְּ שְׂטִינְגָּרָנָעָ לְאָקוֹן. עָרְקוֹט אַרְבָּעָר צּוֹם טָאָרְטָרְ-מָאָן שִׁינְדָל מִיט זִינְעָן שְׂטִינְגָּרָנָע אַוְיגָן אָן שְׂמִיכָלָט.

סְאָיָן שְׁבָת אָוָונָט. אַיְנָם פֿאָדְעָר-צִימָעָר דְּוּדָעָר זִיךְרָן. סְאָיָן אַ גּוֹגִיעָרִי. סְקָוְמָעָן אַוְמְבִּיטָן בְּיכָעָר יְוָגָעָן מִידְלָעָךְ אָונָן בְּחוֹרִים, אַזְעָלָכָע, ווּאָס מַעַן קָעָן זִיךְרִיכְטָן צָו בְּאַגְּעָגָעָן אֵין טָאַנְקִיזָאַלְעָן, אֵין קִינָאָס. אַבְּעָר נִישְׁט דָא. קָוְמָעָן זִיךְרִיכְטָן צְוּוֵי אָונָן דְּרִיכְרִיכְטָן מִיט אֲמָאל. סְקָוְמָעָן בְּחוֹרִים מִיט קוֹרְצָעָה הַיּוֹן אָונָן נַאֲקָעָטָע קִנְיָעָן, כְּלִיעָרְלִי "הַיְּקָעָרָס" אָונָן "בִּיְקָעָרָס" מִיט וַיְיָרָעָ מִידְלָעָךְ, דִּי מִיט דִּי "אַ לְאַ גָּאָרְסָאָ" פֿאָרְשְׁוִירָעָנָעָ קַעְפָּלָעָךְ אָונָן בְּרִיטָעָ מְעַנְגָּרִישָׁע שִׁיךְ. סְזָעָן זִיךְרִיךְ אַ סְדָק יְוָגָעָן יִדְיָשָׁע פְּנִים/עָרָה. סְקָוְמָעָן אַלְטָעָ גּוֹיָעָס מִיט גְּרוֹיסָעָ קַוְיִקָּעָס אָונָן קִעְנִיגָּן וּקְיָקְטָאָרִיאִ-הַיּוֹן אוֹיךְ דִּי שְׁפִּיצְעָקָעָפְּ, סְקָוְמָעָן אַלְטָעָ גּוֹיָס מִיט וּאַסְעָרְדִּיקָעָ אַוְיגָן אָונָן בִּינְעָרְדִּיקָעָ פְּנִים/לְעָרָה, מִיט אַוְיסְגָּעָלְאַשְׁעָנָעָ פֿיְפָקָעָס אֵין דִּי אַנְצִינִיקָעָ מִילְיעָר.

צוויי ביבלייאטען

ס'קומען שול-יינגלעך מיט גלאנציקע באקן און שאכזישע אויגן, ס'טאאנצן אריין אויף שטריקלעך גרינגע מידעלעך און ס'כאפּן זיך אריין באלאבאסטעס מיט קוישלעך אין די הענט. אפּילו טראגעדייקע ווייבער קומען דא אהער אן גרייטן זיך ביכער אויף צו לילעגען אין וואריםער קימפּעט ... אינועויניק, אינום גרויסן זאל, מיט די געפאקטע פאליצעס. איז א גרויז סער געיגג נאך עציגאָר וואָלעס. אַלטַּע ווייבער כאָפּן אוֹיס מיסעס "הענְרִי ווֹדֵד" —אייבער "אַיסְט לִין" קאָן מעַן כאָפּן אַ זִיסְעַ טְרֻעָר ... די הייערט, די בייד קערט, די געשווירענע מײַדעלעך געבען טילמאָל אַ טְשָׁנוּס אַן אַיבְּרָגְּנוּעָצֶט בָּוָר אויך. דער עולם קלוייט אינום געדיכטן וואָלד, וויסט נישט וו אַנְצָהוּבִּין אַן וו אַיסְצָוָלָזָן

און דא ברענגען די בויגעווודיקע מײַדעלעך מיט די מאַנְקִירְטָע נעהַל אָוָן אונטערגעפֿאָרבעט ליפּן נאָך צו פרײַשׂ שטויסן בִּיכּער. די מײַדעלעך בויגן זיך אונטער דער משא. ס'דאָכְט זיך אָטְ-אָטְ וועלְן זיך די שלאנקע חנעוודיקע גופֿימַלעַך אַיבְּערברעַכְן אַין צוּוַיְעַן אָוָן די שׂוּעָרָע בִּיכּער וועלְן בלִיבִּין לִיגְן אַוְיפּן דִּיל פָּוֹן בִּיבְּלִיאָטָע, אַפְּגַעְדַּקְטָע, פָּאַרְשָׁעַמְתָּע מיט זִיעַר נַאֲקַעְטִיקִיִּת. נאָך די מײַדעלעך זענְעַן גַּעוּוֹנִינְט צו זִיעַר אַרְבִּיטִיט. די בִּיכּער וועַן אַרְיִינְגַּעַן פָּאַסְט וּוּהָיַן זַי גַּעַהְעַרְן מיט גַּרוּיס אַרְדְּנוֹגָן אָוָן זַי פְּלִיעַן שְׁוִין וּדְעַר אַוְבָּן טערטאנְצָנְדִיק פָּוֹן לִיכְטִיקִיט אַיבְּערַן לְאָגָן, גְּלָאנְצִיקְן זַאל, כדִּי אַנְצָוּנְמָעַן נַיְעַ שְׁטוּיסָן בִּיכּער.

די מײַדעלעך בי די אַרְיִינְ-אוֹן-אַרְוִיסָגָאנְג טִירַן האָבָן פּוֹלָע הענט מיט אָרְ-בייט: אַכְּבִּיסְל בִּיכּער פָּאַרְאָן אַפְּצַוְשַׁטְּעַמְפַּלְעַן, צו פָּאַרְשִׁירִיבִּן דְּאַטְוָםָס, אַוְמְצַוקְעַדְן בָּאַלְעַבָּסְטָעָס זַיְעַרְעַט קוּשְׁלָעַך, וּוּלְכָעַ זַי טָרָן נִישְׁט אַרְיִינְטָרָאָגָן מיט זִיךְרַן צוֹלִיב דָּרָךְ אָרְץ מסתמאָ פָּאָרָן גַּעַדרְוָקְטָן וּוּאָרָט אָוָן אַפְּשָׂר צוֹלִיב אָן אַנְדָּעָר סִיבָּה

הַלְּלָה, סְאַיִן לְעַבְּדִיקִ! גַּאֲרַ אַנְדָּעָרַשׂ זַעַט עַס אַוִּיס אַיְן דָּעַר יִדְּיִשְׁעַר בִּיבְּלִיאָטָע, אַיְן אַ לְאָגָן זַאל שְׁטִיטַת אַ בּוּפְעַט. אַ מְחִיצָה צְוִישָׁן לִיְעַן-זַאָּל אָוָן לִיְיַיְדַּ בִּיבְּלִיאָטָע.

דא קומען אהער עַלְתָּעַרְעַ יִדְן, נִישְׁט אָזְוִי גַּעַמְעַן בִּיכּער, וּוּי — שלָאָפּן, כאָפּן אַ שְׁמוּעַס. טְרַעְפַּן זַיךְ מִיט אַ באַקְאָנְטָן, אַ קּוֹק גַּעַבְּן אַין די טְעַגְּלָעַכְעַ צִיִּינְדָּה טְוָנְגָעַן אַמְּאָל. דָּאַס מִידְל הִינְטָעָרָן בּוּפְעַט האָט דָא נִישְׁט וּוּאַס צַוְּוֹן. זִיכְט זַי גְּאַנְצְּעַט טָעַג אַוְן שְׁטוּרִיקְט. שְׁטוּרִיקְט אַוְן גַּעַנְעַצְט, גַּעַנְעַצְט אַוְן שְׁטוּרִיקְט. דָאַ דְּעַרְצִיְּלָן זַיךְ יִדְן מַעֲשִׂיות, זַי דְּעַרְצִיְּלָן פָּוֹן טָאַרְטְּוָרְ-מַאֲשִׁיגְעַן אַין דִּיטְשַׁהַר לְאָנְדָה, וּוּאַס יַעַנְעַז וּזְעַנְעַז קָעָגָן זַי אַ שְׁפִּילְעָכָל. זַי דְּעַרְצִיְּלָן וּוּי מַעַן פִּינְקַט יִדְן אַין דִּיטְשַׁע קָאַנְצָעַנְטְּרָאַצְיָע לְאָגָרָן, אוַיףְּ פְּרִימִיטִיוּעַ אַוְן אוַיףְּ מַאֲדָרָה נַע אַפְּנִים. רַעַדְן יִדְן, קָרְעַכְּזַן יִדְן, גַּיְיט מַעַן אַיבְּער צַו פּוֹלִין, דְּעַרְצִיְּלָט מַעַן זַיךְ מַעֲשִׂיות פָּוֹן צְרוֹתָה, וּוּאַס עַס שְׁטִיעַן אַוִּיס דִּי אַוְמְגַלְּקָלָעַכְעַ פּוֹלִישַׁע יִדְן;

צווויביבליאטען

מיר דא האבן גענוג ניסים, וואס ר'אייז דא נישט אַרײַן — געלזיבט צו גאט דערפֿאָר! — ענטפֿערן יידֶן אוֹן גיינע אַיבָּער צו סְתִּים אַנְטִיסֻמֵּיטִיזָם! צוּגָעַ נעצט זיך אַיד אַין כָּאָר מִיטָּן מִידָּל הַינְטָעָרָן בּוּפְּעָטָה, דָּרְמָאנָט זיך דָּעַר עַולְםָן אוֹסְאיַז צִיְּטָה אַהֲיִמְצָזָגִין.

אוֹן דָּעַר זָאָל וּוּרְטָ אַנְגָּאנְצָן לִידִיק.

דאָס רְבִּיל מִיטָּדִי שַׁוְּאָרְצָעָן אַוְיגָן, אַינְסָ אַפְּגָעָכְוּמְלָטָן פָּעָלָץ, מִיטָּדָע טַעַקָּע אַוְנְטָעָרָן אַרְעָם, האָט שְׂוִין אַיבָּרְגָּעְלִיעָנְטָן כְּמַעַט אַלְעָ אַוְסְלָעְנְדִּישָׁע צִיְּטָוְנְגָעָן. גַּעַכְאָפְּט אַקְוָק אַרְײַן אַינְסָ לִיטְעָרְאַיְישָׁן וּשְׂוְרָנוֹאָל אַוָּן זִיךְ פָּאָרְדָּ קְרִימָט. דָּעַר אַלְטָעָר יִיחָד, וּוָאָס פְּלִיקָטָה הַינְעָר אַוָּן דָּעַר "לִיְּזָן", האָט אַיבָּרְגָּעָל לִיעַנְטָן בִּיְדָעָה הַעֲכָסְטָא אַינְטָעָרְסָאנְטָעָן רַאְמָאנְגָּעָן פָּוָן דָּעַר טָאָגְ-צִיְּטָוָגָן, גַּעַכְאָפְּט אַבְּלִיךְ אַיְזָן דָּעַם "לִיטְעָרְאַרְישָׁן וּשְׂוְרָנָאָל", אַזְּגָעָטָן — "טָעָרְקִישָׁ" אַוָּן — אַוִּיךְ אַזְּיִמְגָעָגָנְגָעָן. דָּעַר הַעֲבָרָעָאִישָׁעָר לְעַרְעָר, וּוָאָס בְּרָעְכָּט זִיךְ אַיְזָן דָּרְיָעָן פָּוָן אַיבָּרְגָּעְוָאָקְסָנְקִיטָה, האָט שְׂוִין אַיבָּרְגָּעְלִיעָנְטָן אַלְעָ וּוּנְעָ לִידָעָר פָּאָרָן אַוִּיסְגָּעְפִּינְגְּקָטָן, הַוְּגָגְעָרִיקָן שְׁרִיפְּטָשְׁטָעָלָעָר, האָט גָּרָאָד דָּעְמָאָלָט, וּוּנְעָ עַרְעָה אַטְזָעָן פָּוָן זִיךְ אַיְגָעָנָעָר אַרְבָּעָט, דָּעַר זָעָן אַזְּעָרְלָעָט פָּאָר דִּי וּוּנְעָן, מַחְמָת דָּעַר שְׁרִיפְּטָשְׁטָעָלָעָר האָט זִיךְ דָּעְרוּיָיל גַּעַבָּאָרגָט בִּיְזָמִינָן אַשְׁלִינָגָן אַוָּן האָט זִיךְ אַרְוִיסְגָּעְכָּאָפָט עַפְּעָס אַפְּעָס — אַיְזָן עַר, דָּעַר לְעַרְעָר, פָּאָר כָּעֵם, אַוִּיךְ אַהֲיִמְגָעָגָנְגָעָן.

פָּוָן גַּאֲרְנִישָׁט נִישְׁטָה אַהֲבָן וּוָאָס צְוָוָן, וּוּרְטָ אַדְסָ מִידָּל אַזְּוִיָּה, אוֹ זִי לִיְּגָטָ צְוָמָאָל נִשְׁטָה אַוְעָק דִּי עַטְלָעָכָע בִּיכְלָעָךְ, וּוָאָס סְהָאָטָ שְׂוִין יָא עַמִּיצָעָר אַוִּיסְגָּעְבִּיטָן.

אַיר אַיְנְצִיקָר אַיבָּרְבָּרוֹךְ אַיְזָן דָּעְמָאָלָט, וּוּנְעָ סְבָּאוּוֹיזָט זִיךְ דָּעַר מִוכָּר סְפָּרִיםִינִיק, וּוָאָס שְׁטָעָלָט אַיר, אַגָּב, צְוָוָעָ יִדְיִישָׁע לִיטְעָרְאָטוֹר, פָּוָן קִינְסָטָלָעָר, וּוָאָס וּזְאָלָטָן בִּיְזָמָה הַעֲלָמָן אַזְּבָּעָלָט אַוִּיפְּגָעְרוֹדוֹדָעָרט. עַל פִּי נְסָ פָּאָרְקִוְּפָט עַר אַפְּאָר יִדְיִישָׁע בִּיכְבָּר.

אַלְיַיְזָן אַיְזָן זִי, דִּי בִּבְּלִיאָטְעָקָאָרִין, נִשְׁטָה קִיְּן מוּמָחָה אַיְזָן אַזְּוִינְגָעָן זָאָכָן. יִדְיִישָׁ אַיְזָן אַיר פְּרָעָמְדָלָעָךְ... קִוְּפָט זִי אַיְזָן דִּי בְּעַסְטָע יִדְיִישָׁע לִיטְעָרְאָטוֹר צְוָאָמָעָן מִיטָּשָׁאָמָעָרָס דָּרְמָאָנְגָעָן (הָגָם יְעַנְעָה האָט זִי צְוָוָיִי אַוָּן צְוָוָיִי מָאָל) אַבְּיָנָאָר סְגָעָפָעָלָט אַיר דָּעַר אַיְנְבָונָד, קִוְּפָט זִי — מַחְמָת דִּי בִּבְּלִיאָטְעָק האָט גָּרָאָד גָּעָלָט.

נָאָר אַזְּזָעָל אַזְּזָעָל מִזְּבָּרְכָּה סְפָּרִיםִינִיק גִּיטָּה שְׂוִין אַוִּיךְ אַוְעָק אַזְּזָעָל זִי האָט שְׂוִין קִיְּן העַנְטָ נִשְׁטָה פָּוָן שְׁטָרִיקָן, וּוּרְטָ זִי פְּלוֹצִים אַיְזָן כָּעֵס אַזְּזָעָל זִי צְעַשְׁרִיָּס זִיךְ אַוִּיךְ דִּי עַטְלָעָכָע אַיבָּרְגָּעְלִיבְּעָנָעָן יַיְדָן, וּוָאָס לִיְּגָן אַוִּיךְ עַלְבָּוּיָגָנס אַנְגָּעָשָׁפָאָרט, אַזְּזָעָל אַזְּזָעָל דָּרְעָמָלָעָן:

— שְׁטִיל זָאָל זִיךְ זִיךְ — שְׁרִיטָ זִי אַוִּים.

דִּי יַיְדָן כָּאָפָן זִיךְ אַוִּיתָ, רַיְיָנָן זִיךְ דִּי צְוָאָמָעָנְגָעָלְעָפָטָע אַוְיגָן, קִוְּקָן זִיךְ אַיבָּר אַזְּזָעָל דָּעַר טְוּנְקָלִיקָט אַזְּזָעָל הוּיָבָן אַזְּזָעָל רָעָדָן...